

Румъния – България

Проект „Инициатива за трансгранично обучение и ангажираност на религиозни общности“ е съфинансиран от Европейския съюз от Европейския фонд за регионално развитие, чрез програмата INTERREG VI-A Румъния-България

ДЕФИНИЦИЯ НА ПРОЕКТА

Понятието „проект“ произлиза от латинската дума „projectum“ и означава „хвърлям нещо напред“. Представката „pro“ в думата „projectum“ предполага наличие на някаква предварителност в действието.¹

Българският тълковен речник предлага следната дефиниция: 1. Разработен план за постройка, за устройство на нещо. *Проект за паметник. Идеен проект.* 2. Предварителен текст за нещо. *Проект за резолюция.* 3. Намерение. *Имам проект да летувам на море.*²

Според Нието-Родригес „проектите са ограничени във времето; имат начало и край. Изискват инвестиция във формата на капиталови ресурси (пари, фондове) и човешки ресурси (време, знания). Често се изпълняват от хора, които имат различен опит и образование, и които никога не са работили преди заедно.“

Заинтересованите страни в един проект са лица, групи, организации или други единици, върху които изпълнението на един проект може да въздейства позитивно или негативно. Проектите представляват съвкупност от дейности, включени в план, който цели постигането на конкретен резултат или решение (продукт, услуга, събитие и др.). Проектът е уникален; нещо, което не е било правено досега.³

Съгласно дефиниция на Института за управление на проекти (PMI), проектът представлява *временно* начинание, което се осъществява с цел създаване на *уникален* продукт или услуга.⁴ Той се отличава със своята времева ограниченост и изисква определени ресурси и екип, които да работят синхронно за достигане на предварително поставени цели и резултати.

Какво означава уникален продукт или услуга и защо проектът е *временно начинание*? Нека да вземем за пример технологична компания, която е поела отговорността да разработи иновативна система за управление на

¹ Желев, И., Христова, С. Европейски фондове и проекти. Ръководство за семинарни упражнения.

² Андрейчин, Л., Георгиев, Л. ...Български тълковен речник. Допълнителен и преработен. София, 1994, с. 770

³ Nieto-Rodriguez, A. Project management Handbook. How to Launch, Lead, and Sponsor Successful Projects. Harvard Business Review, 2021, p. 30

⁴ Ibidem

„интелигентен град“. Нейната цел е да създаде система, която използва напреднали технологии и сензори, за да улесни и оптимизира различните аспекти на градския живот - от управлението на транспорта и енергийната ефективност до подобряване на услугите за гражданите. Проектът за разработване на „интелигентен град“ има следните особености:

- 1) *уникален характер*: идеята за система за управление на „интелигентен“ град е новаторска и уникална. Тя е насочена към изграждане на интелигентна инфраструктура, която подобрява качеството на живот в градовете.
- 2) *изследване и разработка*: проектът изисква провеждане на изследвания, разработка на софтуерни приложения, интеграция на сензори и инфраструктура, както и тестване и оптимизация на системата.
- 3) *мултидисциплинарен екип*: за успешното разработване на система за управление на „интелигентен“ град ще бъде необходим мултидисциплинарен екип, който включва софтуерни инженери, експерти в областта на комуникациите, експерти в сферата на управлението на градската инфраструктура и други специалисти, които сътрудничат, за да създадат иновативни решения.
- 4) *временно начинание*: проектът изисква време за разработка, тестване и пускане на системата в експлоатация. След изпълнението на дейностите и постигането на резултатите, проектът завършва с успешното изграждане на иновативната система за управление на „интелигентния“ град.
- 5) *Ресурси*: Разработването на иновативна система за управление на „интелигентен град“ изисква разнообразни ресурси - разнообразни специалисти (софтуерни инженери, системни анализатори, експерти по IoT и други), финансиране, технически компоненти (хардуерни и софтуерни компоненти за изграждане на системата), данни от множество източници. Тези ресурси са съществени за успешното създаване на системата, която ще подобри градската инфраструктура и услугите.

Пример за социален проект: Организиране и провеждане на благотворителна кампания за подпомагане на нуждаещи се семейства преди Великден

Представете си, че вие и вашият екип сте доброволци и координатори към енорията на местния православен храм. Получавате благословия от свещеника и подкрепа от енорийския съвет за организиране на **благотворителна кампания преди Великден**, насочена към събиране и разпределяне на помощи (храна, дрехи, хигиенни материали) за нуждаещи се семейства в енорията. Вашата цел е да планирате, координирате и осъществите кампанията в рамките на **две месеца преди празника**.

Това **временно начинание може да бъде разглеждано като социален проект**, защото притежава следните проектни характеристики:

1) Уникално начинание

Благотворителната кампания е **уникално начинание**, което ще се проведе само веднъж - например по повод на църковен празник, или за пръв път в тази

енория. То е съобразено със специфичните нужди на местната общност и не е рутинна дейност на енорията.

2) Определена времева рамка

Проектът има **конкретен срок за изпълнение** - 2 месеца преди Великден. Това включва планиране, набиране на дарения, логистика по събиране, сортиране и разпределение на помощите, както и финален отчет пред енорията. След настъпването на Великден и раздаването на даренията, проектът приключва.

3) Специфично разпределение на ресурсите

Проектът изисква **целево разпределение на ресурси**:

- **Време** и усилия на доброволците
- **Финанси** или дарения в натура (от фирми, енорияши и спонсори)
- **Пространства** - зали или помещения за събиране и сортиране на помощите
- **Транспорт** за разнасяне на даренията
- **Комуникационни ресурси** - за промотиране на кампанията чрез църковни бюлетини, социални мрежи и местни медии

4) Мултидисциплинарен екип

Проектът включва **разнообразен екип** от хора с различни умения:

- **Координатори**, които планират дейностите
- **Доброволци**, които събират и разпределят помощи
- **Комуникационни специалисти**, които популяризират кампанията
- **Социални работници или свещеници**, които идентифицират нуждаещите се, общуват с тях, предлагат социална и духовна грижа и подкрепа.

След като **благотворителната кампания е успешно завършена преди Великден**, даренията са разпределени, а общността е обгрижена и насърчена, проектът **приключва**, изпълнил своята **временна социална и духовна цел** - проява на християнско милосърдие и солидарност в навечерието на един от най-големите празници в църковния календар.

Тези различни дефиниции ни подсказват, че проектът е нещо **по-специално и временно**, което изисква ясна организация и управление, и определени ресурси, за да се постигнат желаните резултати и да се създаде нещо ново и ценно.

Всеки проект се стреми към **задоволяване на възникнала потребност или нужда**. Проектът е **решението** на тази нужда или потребност.

Потребността се определя като състояние, при което липсващ ресурс или услуга причинява дискомфорт, неудовлетвореност или пречи на постигането на определена цел или желание. Това е недостатък или липса, която изисква удовлетворяване или решение.

Нуждите могат да бъдат физически, емоционални, социални, финансови или във всяко друго отношение, където има пропуски или несъответствия. Например физическа нужда може да бъде глад или жажда, емоционална нужда може да бъде потребността за признание и привързаност, а финансова нужда може да бъде липсата на достатъчни средства за изпълнение на определена цел.

Нуждите са важен фактор, който стимулира генерирането на проектните идеи. Когато е налице недоволство или пропуск, разработването и изпълнението на проекта може да задоволи тази нужда и да реши проблема. Разбирането и анализирането на нуждите е от съществено значение при планирането и

управлението на проекти, тъй като това ни позволява да се съсредоточим върху реалните проблеми и да предоставим ефективни решения.

Какво означава *уникален набор от дейности*?

Уникален набор от дейности в един проект означава, че тези дейности са индивидуални и специфични за самия проект. Те не се повтарят или не се намират в други проекти, а са създадени и приспособени специално за постигане на конкретните цели и резултати на този проект. А дори и да се повтарят според Робърт Вайсоки *„има нещо различно всеки път, когато дейностите на проекта се повтарят“*.⁵

Уникалният набор от дейности може да включва различни стъпки, задачи, процеси, изследвания, иновации или действия за постигане поставените цели. Те са проектирани така, че да отговарят на специфичните нужди и изисквания на проекта и да подсиgurят неговата уникалност.

Новаторският характер на проектните дейности придава различие на проекта, подчертава неговите специални възможности, като по този начин го отличава от други проекти.

Дейностите на проекта, според Вайсоки, *„не са прости, повтарящи се действия, като косене на тревата, боядисване, миене на колата... Вместо това те са сложни. Например, проектирането на интуитивен потребителски интерфейс за приложна система е сложна дейност. Повечето дейности в съвременния проект са сложни...“*⁶

Дейностите в един проект са свързани. *„Бидейки свързани, това означава логическа или техническа връзка между две дейности. Има ред в последователността, в която трябва да бъдат завършени дейностите, които съставляват проекта. Те се смятат за свързани, защото изходът от една дейност е вход към друга. Например, трябва да проектирате компютърната програма, преди да я програмирате.“*⁷

В определението на Родригес четем, че проектите *„често се изпълняват от хора, които имат различен опит и образование, и които никога не са работили преди заедно“*.⁸

Представете си екип от разработчици на софтуер, дизайнери и маркетинг специалисти, които се събират, за да разработят ново мобилно приложение. Разработчиците на софтуер може да имат опит в програмирането, но не са работили преди с дизайнерите или маркетинг екипа. Дизайнерите може да имат креативни умения, но не са били включвани досега в проекти за софтуерна разработка, а маркетинг специалистите може да имат опит в рекламни кампании, но не са работили в областта на мобилните приложения.

Мултидисциплинарният екип, който се състои от хора с различни специализации и опит трябва да си сътрудничи и комуникира ефективно, за да постигне поставените цели и успешното приключване на проекта. Това изисква неговите членове да умеят да преодоляват различията, да се учат един от друг

⁵ Wysocki, R. Effective project management. Indianapolis, 2019, p. 5

⁶ Ibidem.

⁷ Ibidem.

⁸ Nieto-Rodriguez, A. Project management Handbook. How to Launch, Lead, and Sponsor Successful Projects. Harvard Business Review, 2021, p. 30

и да използват знанията и уменията на всеки член на екипа, за да постигнат успех.

Мултидисциплинарният екип съчетава различни специализации и компетенции, които са от съществено значение за успешното изпълнение на проекта. Хората в него си сътрудничат, обменят информация и опит, съгласуват дейностите помежду си и работят заедно към постигането на целите на проекта. Всяка роля е важна за успешното функциониране на екипа и постигането на резултати.

В дефиницията на понятието „проект“ на Родригес срещаме и изречение „заинтересовани страни“⁹. Обикновено това са групи или индивиди, които могат да окажат пряко или непряко въздействие върху проекта, проявяват интерес към неговите дейности, засегнати са пряко или косвено от неговите резултати. Това са участниците, които могат да бъдат включени в различните фази и аспекти от проектния жизнен цикъл.

Обобщение

Проектът представлява прецизно планирана поредица от задачи, които са насочени към постигане на конкретни цели и реализиране на очаквани резултати чрез новаторски подходи и решения. Тези усилия са насочени към удовлетворяване на нуждите и изискванията на различни заинтересовани страни като компании, организации, публични институции или социални групи. Проектът се изпълнява съвместно от мултидисциплинарен екип, използвайки новаторски методи и технологии. Той е временно начинание, което се фокусира върху постигането на иновативни резултати. Неговото успешно приключване отваря нови възможности за решаване на съществуващи потребности и нужди и предлага новаторски решения, които оказват положително въздействие върху заинтересованите страни.

Инициатива за трансгранично обучение и ангажираност на религиозни общности

Фондация за регионално развитие

Дата на публикуване: 7.01.2026

„Съдържанието на този материал не представя непременно официалната позиция на Европейския съюз“

⁹ Nieto-Rodriguez, A. Project management Handbook. How to Launch, Lead, and Sponsor Successful Projects. Harvard Business Review, 2021, p. 30